
ÖTÜKEN

CİNGÖZ RECAİ
~~CİVA NECATİ~~'NİN
HARİKALI
SERGÜZEŞTLERİ

PEYAMİ SAFA
SERVER BEDİ

NOTLANDIRARAK YENİ HARFLERE AKTARAN
EROL ÜYEPAZARCI

ÖTÜKEN

İÇİNDEKİLER

CIVA NECATİ NÂM-I DİĞER CİNGÖZ RECAİ (Erol Üyepazarcı) 7

BACADAN ÇIKAN DUMAN 13
ALEVLERDEN SONRA! 27
ESRARLI DOLAP 43
MİŞON'UN DEFİNESİ 57
BODRUMDA KALANLAR 69
TİYATRO BASKINI 81
BİR DÜĞÜN GECESİ 95
İNCİ TESPİH SİRKATİ 111
ALTIN DOLU KÜP 125
ZİFİRİ KARANLIKLARDA 139
ÇALINAN VASİYETNAME 155
JAPON MASASI 169
MADAM ÇİVİCİYAN'IN GERDANLIĞI 185
SOYULAN İNGİLİZ 199
BANKA SOYGUNU 213
KANLI MEKTUP 227
ÜÇ BUÇUK PARMAK 241

CIVA NECATİ NÂM-I DİĞER CİNGÖZ RECAİ

Ötüken Neşriyat'tan kısa süre önce çıkardığımız *Cingöz Recai'nin Harikulâde Sergüzeştleri* ve *Cingöz Recai Kibar Serseri* öykü dizileriyle *Cingöz'ün Esrarı* romanını takiben Server Bedi'nin yarattığı bu ilginç kahramanın kronolojik sırayla hikâyelerini okuyucularımıza sunmaya, "Cıva Necati" dizisiyle devam edeceğiz.

Bilindiği gibi Server Bedi mahlasıyla yazan yazarımız *Cingöz Recai Kibar Serseri* dizisinin son öyküsü "Cingöz'ün Akıbeti"nde sevimli kahramanımızı ezeli rakibi Mehmet Rıza'nın oyununa düşürmüş ve Cingöz, yakalanıp hapishaneye girmişti.

Server Bedi büyük ihtimalle Cingöz Recai öykülerini noktalamak istiyordu. Bu durumu, Sir Arthur Conan Doyle'un Sherlock Holmes'ü "Final Problem" hikâyesinde İsviçre'de bir göle ezeli düşmanı Mortimer'le birlikte düşürüp öldürmesine benzetebiliriz.

Server Bedi de yakalanan kahramanını son öyküsünde şöyle konuşturarak artık onun eskilerin deyişiyle ıslah-ı nefs ettiğini yani doğru yola geldiğini belirtiyor ve efsaneleşen eylemlerini artık yapmayacağını kendi ağzından söyletiyordu:

"- Yine kaçmaya muvaffak olacağını ümit ediyor musun?

Recai düşünmeden cevap verdi:

- Hayır. Bu defa niyetim yok. Muvaffak olacağımı da zannetmiyorum. Hükümet bütün hilelerimi biliyor. Bu defa mükemmel tertibat almış. Kanadımı kımıldatamadım. Zaten bu meslekten bıktım. Hapishanede "Hırsız ve Zabıta" isimli büyük bir ilmi eser yazmak istiyorum. Roman filan değil merak etme; sana rakip çıkmayacağım, "ilmi" eser olacak. Biliyorsun ki ben dünyanın her tarafını dolaştım... Hülasa artık insaniyete hizmet etmek istiyorum. Muvafık değil mi?

Gözlerim sulanarak cevap verdim.

-Şüphe mi var?..

Cingöz Recai büyük bir çoşkunlukla ellerimi sıkarak bağırdı:

-Vay hassas muharrir! Bir hırsızın ıslah-ı nefs ettiğini görünce gözlerinden yaş gelir ha? Çünkü bu senin mefkurene çok muvafık. Hakkın var... Sana yemin ediyorum ki bundan sonra bütün hayatımı hapishanede beşeriyete hizmet etmeye hasredeceğim. Bundan sonra hırsız Cingöz yok, insan Recai var. Buna iman et!"[1]

Server Bedi Cingöz Recai'nin bu sözleriyle noktaladığı Cingöz Recai öykülerine devam etmedi. Evvela "Kartal İhsan" isimli gerçek bir polis dedektifi kahramanın öykülerini yazdı; bunu "Tilki Leman" ve "Çekirge Zehra" isimli iki kadın kahramanının öyküleri izledi.[2]

Ancak okuyucu katındaki Cingöz Recai sevgisi ve alakası eksilmeden devam ediyordu. Bu ilgiye cevap vermek için Cingöz Recai'nin benzeri bir kahraman yaratmak zorunda kaldı. "Cıva Necati" ismindeki bu kahraman, bütün nitelikleriyle Cingöz Recai'yi andırıyordu. Fiziki özellikleri bile onunla aynıydı. Onun gibi uzun boylu, zayıf, kıvırcık kaşlıydı. Cingöz gibi müthiş bir örgütü yönetiyordu, onun gibi çapkın ve kadın düşkünüydü. Soyduğu kişiler ya zengin ecnebiler ya servetini gayrimeşru yollarla elde etmiş kişilerdi. Çok iyi makyaj yapıp, o günlerin deyişiyle, çehresini istediği kalıba sokuyordu. Yine çaresizlerin, garplerin dostuydu, örneğin ağabeyinin mirasından fakir ve garip iki uzak akrabasının pay almamaları için onun vasiyetini saklayan zengine karşı, garip ve çaresiz bu uzak akrabalara hiçbir karşılık beklemeden yardım edecekti ("Çalınan Vasiyetname" öyküsü).

---

[1] Server Bedi, *Cingöz'ün Akıbeti*, İstanbul 1341 (1925), s. 26-27 [Server Bedi, *Cingöz Recai Kibar Serseri*, Ötüken Neşriyat, 2018, s. 261 - 262].

[2] Bu serilerin hepsi Ötüken Neşriyat tarafından yayıma hazırlanmaktadır.

Benzerlikler burada da bitmiyordu. Tıpkı Cingöz Recai gibi dönemin sertaharri memuru yani baş dedektifi Mehmet Rıza ile dalaşıyor ve onunla alay ederek soygunlar yapıyordu. Cingöz'le tek ayrıldığı nokta, son öykülerinde Mehmet Rıza ile değil yazarımızın yarattığı polis dedektifi Kartal İhsan ile karşılaşmasıydı. Ancak Kartal İhsan, Cıva Necati karşısında Mehmet Rıza gibi yenilgilere uğramayacaktır.

Kartal İhsan, Cıva Necati öykülerinde Mehmet Rıza gibi başrolde değildir. Ya öykünün sonunda ona haber verilir ve o esrarı çözüp Cıva Necati'nin planını açıklar ("Bir Düğün Gecesi" öyküsü) ya da kurban Kartal İhsan'a müracaat eder; ama onun dediklerini yapmaz ve Cıva'nın tuzağına düşer ("Japon Masası" öyküsü).

Server Bedi 1927-1928 arası on iki Cıva Necati öyküsü kaleme alacaktır. Hikâyeleri dönemin yeni bir kitabevi olan Türk Neşriyat Yurdu yayımlamakta ve yine dönemin iki önemli kitapçısı, Maarif Kitabevi ve Yeni Şark Kitabevi satmaktadır. Cıva Necati öyküleri yayımlanış sırasıyla şunlardır:

1-***Bacadan Çıkan Duman***, 2-***Alevlerden Sonra***, 3-***Esrarlı Dolap***, 4-***Mişon'un Definesi***, 5-***Bodrumda Kalanlar***, 6-***Tiyatro Baskını***, 7-***Bir Düğün Gecesi***, 8-***İnci Tespih Sirkati***, 9-***Altın Dolu Küp***, 10-***Zifiri Karanlıklarda***, 11-***Çalınan Vasiyetname***, 12-***Japon Masası***.

Ancak Cıva Necati'nin, okuyucunun benimsediği Cingöz Recai'ye bu kadar benzer olması, daha doğru ifadesiyle, isim değiştirmiş aynısı olması bir süre sonra Server Bedi'yi de okuyucuları da sıkmaya başladı ki yazar da okuyucu da eski kahramana dönmeyi istedi.

Server Bedi, kapak resimleri ve yazıları hazırlanmış ve basılmış son dört Cıva Necati öyküsünü, asıl kahramanının adıyla yayımlamaya karar verdi. Basılmış kapaklarda Cıva Necati isminin üstü karalanıp Cingöz Recai yazılarak öyküler asıl kahramana

uygulandı. Kitabımızda resimli örneklerini göreceğiniz bu kapağı değiştirilmiş Cingöz Recai öyküleri şunlardır:

1-*Madam Çiviciyan'ın Gerdanlığı*, 2-*Soyulan İngiliz*, 3-*Banka Soygunu*, 4-*Kanlı Mektup*.

Bu dört öyküde Cingöz Recai yine ezeli dostu ve rakibi Mehmet Rıza ile boğuşacaktır.

Böylece 1928 başında Cıva Necati öyküleri noktalanmış ve Cıva Necati asıl ismine, yani Cingöz Recai'ye dönmüştür. 1928 harf devriminden sonra Latin harfleriyle birçok kez basılan Cıva Necati öykülerinde kahramanın ismi ise artık Cingöz Recai'dir. Bütün Cıva Necati öykülerinin yeni baskıları hep Cingöz Recai hikâyeleri olarak yayımlanmıştır.

Server Bedi 1928 yılında Cıva Necati'yi Cingöz Recai yaptıktan sonra 15 kitaplık bir yeni Cingöz Recai dizisi kaleme alacaktır: "Sherlock Holmes'e Karşı Cingöz Recai". Ötüken Neşriyat'ın bundan sonraki Cingöz Recai yayını bu dizi olacaktır.

Yazarımız bu dizisinden sonra "Yeni Cingöz'ün Maceraları" başlığı altında bir diziye başlayacağını ilan etmiş ve bu dizide çıkacak dokuz kitabın isimleri yayıncısının çıkardığı dergide duyurulmuş; ancak bu dizinin ilk kitabı ***Üç Buçuk Parmak*** dışında hiçbiri yayınlanmamıştır. Bunun nedeninin, o günlerde yürürlüğe giren Latin harflerine zorunlu geçiş olduğunu sanıyoruz. Çünkü altı ay içinde Latin harflerine zorunlu geçişi öngören yasa basın yaşamında geçici zorluklara neden olmuş ve bir iki yıl bu zorlukların atlatılmasıyla geçilmiştir.

Bu kitabımızda on iki Cıva Necati öyküsü, dört Cıva Necati diye başlayıp Cingöz Recai'ye çevrilen öykü ile "Yeni Cingöz'ün Maceraları" dizisinin yayımlanan tek kitabı "***Üç Buçuk Parmak***" bulunmaktadır.

Öyküler, daha önce yayımlanan ilk iki öykü derlememizde olduğu gibi Arap harfli özgün metinlerinden Latin harflerine aktarılmış ve hiçbir sansürleme yapılmamıştır. Bugün için az kullanılan kelimelerin anlamları dipnotlarıyla verilmiştir. Bütün noktalama işaretleri yazarın yaptığı şekilde korunmuştur. Gerektiğinde bugün için anlaşılması zor olan hususlarda yine dipnotlarıyla bilgi verilmiştir.

Okuyucularımızın bu özgün haliyle ve yayımlanış tarihlerine dikkat edilerek, yani kronolojik sıralamasıyla, sunduğumuz bu öykülerden, yazıldıkları dönemin deyişiyle, mütelezziz olacaklarını yani lezzet alarak okuyacaklarını umut ediyoruz.

Erol Üyepazarcı
Aralık 2018, Etiler

T813/315
باجادن چیقان دومان
جیوه نجاتی
نك خارقه لی سرگذشتاری
تورك رومانلری
۱۷ آغستوس ۹۲۷ پرشنبه ۱
فیاتی ۵ غروشدر

Server Bedi

BACADAN ÇIKAN DUMAN

CIVA NECATİ'NİN
HARİKALI SERGÜZEŞTLERİ[1]

Türk Romanları/4
11 Ağustos 1927 Perşembe/1

Tab' ve Naşiri
Türk Neşriyat Yurdu
İstanbul – Posta Kutusu 422

Satış Yeri
Maarif ve Yeni Şark Kitaphanesi
İstanbul-Bâbıâli Caddesi
1927
"Ahmet Kamil" Matbaası

[1] Kitapların dış kapaklarında "Harikalı", künyelerinde "Harikulâde" ibaresi yer alıyor. Standardı sağlamak için tek bir ibareyi tercih ettik.

-I-

"Ümrân-ı İktisadi" şirketi müdürü Fahri Bey'in zevcesi[2] genç ve güzel Melahat Hanım, Şişli'deki apartmanında, öğle yemeğinden sonra, yatak odasındaki şezlonga uzanarak biraz uyumak istiyordu.

Fakat hizmetçisi içeri girdi ve hanımefendinin öğle üstü uykusuna mani oldu:

-Hanımefendi! dedi, şirketten bir memur gelmiş, acele sizi görmek istiyor.

Kadın biraz düşünerek başını kaldırdı:

-Şirketten bir memur mu? Ne münasebet? Bey mi gönderdi acaba? Salona alsaydın.

-Girmiyor, sizi pek acele görmek istiyor.

-Pek acele mi?

-Evet, halinde telaş var...

Melahat Hanım gevşemiş vücudunu şiddetle tahrik ederek[3] ayağa kalktı ve apartman kapısında bekleyen memurun yanına koştu:

-Ne var? diye sordu.

Memur, heyecanlı bir ifade ile izah etti:

-Efendim, müdür beyefendiye şirkette bir fenalık geldi, kendisini buraya getirmek üzere otomobiline bindirdik, fakat yolda daha ziyade fenalaştı, Beyoğlu'nda, arkadaşlarından birinin apartmanına bırakmaya mecbur olduk, şimdi biraz iyicedir, merak etmeyiniz, yalnız, sizi görmek istiyor, haber gönderdi, arz-ı malumat etmeye[4] geldim.

Melahat Hanım bu kara haberi sararmadan dinleyememişti; zevcinde biraz kalp hastalığı olduğunu biliyordu;

---

[2] Karısı.

[3] Harekete geçirerek.

[4] Bilgi sunmaya.

hemen mantosunu giymek için odasına koştu, bir iki dakikada hazırlandı, memur hep kapıda bekliyordu:

-Size ayrıca bir otomobil getirdim hanımefendi, arzu ederseniz birlikte gideriz efendim.

-Haydi.

Melahat Hanım memurla birlikte apartmandan çıkarak otomobile atladı.

Otomobil Taksim'de, Sıraselviler'de bir apartmanın önünde durdu, üçüncü kata çıktılar, bir uşak onlara kapıyı açtı ve Melahat Hanım'ı bir salona ithal etti.[5]

Kadın salona girer girmez kocasıyla karşı karşıya geldi. Fakat kocasının halinde hastalıktan ziyade heyecan ve telaş eseri vardı. Zevcesini görür görmez, kollarını yukarı kaldırarak üstüne koştu:

-Ne o? Ne var karıcığım? Hasta mısın? Bir felaket mi oldu? Telaştan bittim, çabuk anlat!

Kadın şaşırmıştı:

-Sen anlat hasta olan sen değil misin? Yüreğim oynadı, sana fenalık gelmiş...

Fahri Bey de hayretle zevcesinin yüzüne bakıyordu:

-Ne hastalığı? Ne fenalığı? Ben hasta olmadım, sen hasta olmuşsun.

-Ben mi? Allah Allah!.. Ben sapasağlamım... Şimdi evden geliyorum, şirketten bir memur geldi, senin fenalaştığını söyledi, beni de buraya getirdi.

Fahri Bey, etrafına dikkatle göz gezdirerek, gittikçe artan bir hayret içinde söyledi:

-Bu işte bir hile var... Bizi tuzağa düşürdüler... çünkü... bana da öyle söylediler... Dediler ki sen hastalandın, üzerine fenalık geldi, bu apartmana getirildin!

Genç kadın, henüz girdiği bu salona bakarak, sersemlemiş gibi hayret içinde mırıldanıyordu:

---

[5] İçeri soktu.

-Tuhaf şey!.. Tuzak mı bu?.. Bizi buraya getirenler nerede?.. Çağıralım şunları... Fakat dur!.. Bu dostlarımızdan birinin hilesi olmasın?

Fahri Bey, yarı can sıkıntısı, yarı da merak içinde başını salladı:

Belki de...

-Seni buraya nasıl getirdiler?

-Şirkete bir adam geldi, odama girdi: "Hanımefendi, Beyoğlu'nda bir mağazadan alışveriş ederken üstüne fenalık geldi, Taksim'de ahbaplarından birinin apartmanına götürüldü, sizi istiyor." dediler, otomobilime atladım, o adamla beraber buraya geldim.

Melahat Hanım da oraya nasıl geldiğini anlattı. Bunun üzerine Fahri Bey salon kapısına doğru yürüyerek:

-Dur bakalım... Şu ev sahiplerini çağıralım... Meseleyi şimdi anlarız dedi ve kapının topuzunu çevirdi. Fakat kapı dışarıdan kilitlenmiş olduğu için açılmıyordu.

Fahri Bey kati bir tavırla başını sallayarak:

-Evet! Bir tuzağa düşürüldük! dedi.

-2-

O sırada kapı açıldı ve uzun boylu, gayet zarif, gözleri büyük ve parlak, ince siyah kaşlarının ucu sivri, zeki ve güler yüzlü bir adam, büyük bir nezaketle eğilerek içeri girdi:

-Sefa geldiniz aziz misafirlerim! dedi.

Karı koca bu zarif adama şaşkın şaşkın bakıyorlardı. Ev sahibi her ikisine de birer koltuk gösterdi:

-Oturunuz efendim... dedi, sizi merakta bıraktığımı biliyorum, fakat şimdi her şeyi anlayacaksınız.

Melahat Hanım'la Fahri Bey, manyetizma edilmiş gibi bu emre itaat ettiler ve oturdular.

Uzun boylu adam, odanın ortasında ayakta durarak dedi ki:

-Evvela size kendimi takdim edeyim: Bendeniz "Cıva Necati"yim.

Karı koca bu meşhur ismi duyar duymaz birer küçük hayret çığlığı koparark birbirlerine bakıştılar: Cıva, Cıva Necati, meşhur hırsız! Aman Yarabbi! Türkiye'de şöhreti senelerce devam eden, gazetelerde her gün ismi geçen, hatta hikâyelerde, romanlarda bile bahsedilen kibar ve zeki hırsız! Cıva Necati! Meşhur Sertaharri[6] Mehmet Rıza'nın daima aradığı ve bulmaya çalıştığı adam bu mu?

Cıva Necati, misafirlerinin düşüncelerini gözlerinden okuyarak sözlerine devam etti:

-Evet Cıva Necati benim! Memleketin bütün zenginleriyle teşerrüf etmek[7] emelinde olduğum için sizleri de küçük bir muziplikle[8] bendehanemde[9] bir çay içmeye getirdim. Kullandığım usulün muaşerete[10] adem-i tevaffukundan[11] affınızı istirham ederim. Fakat sizi bir davetiye ile çağırsaydım, şüphesiz gelmeyecektiniz. Çünkü ne kadar zararsız bir adam olursam olayım, gazeteler benim tıynetlerimi[12] o kadar mübalağayla[13] yazıyorlar ki herkes benden korkuyor.

Cıva Necati cebinden bir tabaka çıkararak misafirlerine sigara uzattı. Fakat bu meşhur hırsızın afyonlu sigaralarından her yerde bahsedildiği için misafirler kabul etmediler. Hâlâ şaşkınlıktan büyüyen gözleri tabii cesametlerine[14] gelmemişti.

Cıva güldü!

---

6 Başdedektif.
7 Tanışma şerefine erişmek.
8 Şakayla.
9 Evimde.
10 Toplumda yaşama kurallarına.
11 Uymamasından.
12 Niteliklerimi.
13 Abartıyla.
14 Doğal büyüklüklerine.

-Sigaralarıma itimat etmemekte haksız değilsiniz. Çünkü haşhaşlı tütün vasıtasıyla insanları uyutmak pek kolaydır ve bunu ben de ara sıra yaparım. Fakat bugün sizi uyutmaya ihtiyacım yok. Çünkü bu saatte şurada bulunmanız bizim için kâfidir.

Melahat Hanım biraz tereddütten sonra Cıva'ya söz söylemeyi muvafık bularak[15] sordu:

-Bizi buraya niçin getirdiniz Necati Bey?

-Bunu siz tahmin edemez misiniz hanımefendi?

-Hayır.

-Benim mesleğim soymaktır hanımefendi. Sizi buraya soymak için getirdim.

Kadın sinirlenerek güldü:

-Üstümüzde mühim bir para olduğunu zannetmekle yanılıyorsunuz.

-Hayır... Ben sizin üstünüzden para alacak değilim. Şu anda, adamlarım sizin apartmanınızı soymaktadırlar. Sizleri oradan uzaklaştırmak için bu basit çareyi düşündüm, bir saat sonra serbest kalacaksınız. Zira bir saat zarfında[16] bir apartman değil, bir banka bile soyulur.

Fahri Bey'in kaşları çatıldı. Yerinden fırlamak için bir hareket yaptı, sonra vazgeçtiği görülüyordu.

Cıva Necati, Melahat'in yanı başında duran telefona doğru yürüdü:

-Yanılmıyorsam devlethanenizde telefon vardır ve numarası 79'dur değil mi?[17] Şimdi oraya telefon edelim, işlerin ne raddede[18] olduğunu anlarız.

Cıva telefonu açtı ve numarayı istedi.

---

[15] Uygun bularak.

[16] Süresinde.

[17] Hikâyenin yazıldığı dönemde İstanbul'da telefonlar ancak telefon merkezindeki santral memurlarının aracılığıyla bağlanabilirdi ve göreceli olarak çok az sayıda idi.

[18] Durumda, seviyede.

-Alo... Feridun... Nasılsın yavrum?.. Tamam… Say... Dokuz yüzük... Dört çift küpe... Âlâ... İki pandantif…[19] İyi... Al... Onu da al... Uşak halısı? Sekiz metre murabba[20] fena değil... Açamıyor musun? Kır! Ha... Çelik!.. Ben olsaydım açardım... Fakat zarar yok, Fahri Bey burada... Anahtarı kendisinden isteriz.

Cıva Necati telefondan ağzını çekerek Fahri Bey'e hitap etti:

-Kasanızı açamıyorlarmış... Anahtarı lütfediniz de zamandan kurtulsunlar.

Fahri Bey manalı bir tarzda gülerek "peki" dedi ve elini arka cebine uzattı. Bir deste anahtar çıkaracak yerde rovelverini[21] çekerek Cıva Necati'ye tevcih etti,[22] ayağa kalktı ve bağırdı:

-Kımıldamayınız, yakarım. Bizi derhal serbest bırakırsanız canınızı kurtarırsınız, yoksa ateş edeceğim.

Cıva güldü:

-Fahri Bey, geçen gün saydım, hayatımda yüzüme tam yüz yetmiş sekiz defa silah çekilmiş, bunun elli beşini Mehmet Rıza çekti. Fakat görüyorsunuz ki hâlâ sağım. Ben de sizin ateş etmekte geç kaldığınızı görüyorum. Haydi... Çeksenize tetiği? Ne duruyorsunuz?

Bunu söylerken birdenbire oda kapısı açıldı ve dört silahlı adam içeri girdi.

-3-

Fahri Bey'in üstüne yürüyerek rovelverini elinden alı-

---

[19] Boyna takılan mücevher, gerdanlık.

[20] Sekiz metrekare.

[21] Bir cins toplu tabanca.

[22] Doğrulttu.